

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ 2^{ΟΥ}
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΛΚΙΔΑΣ**

*Σχολικό Έτος 1963-64: Τα εγκαίνια του νέου κτιρίου. (Από την ιστοσελίδα του 2^{ου}
Λυκείου Χαλκίδας)*

**«ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΟΥ, ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΜΟΥ: Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ
2^{ΟΥ} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΛΚΙΔΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ»**

2^Ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ, 20/5/2014

«Ιστορία μου Νοσταλγία μου: Η διαδρομή του 2^{ου} Γυμνασίου Χαλκίδας στο χρόνο»

Με τον ευρηματικό αυτό τίτλο που εμπνεύστηκε ο φιλόλογος του σχολείου μας κύριος Καραποστόλου για το πολιτιστικό πρόγραμμα που θα σας παρουσιάσουμε η ομάδα μας ξεκίνησε τον περασμένο Δεκέμβρη τις συναντήσεις της με στόχο τη διερεύνηση της ιστορίας του σχολείου μας. Μια πρώτη έρευνα σε αρχειακό υλικό μας έδωσε ορισμένες βασικές πληροφορίες. Συγκεκριμένα, το σχολείο μας ιδρύθηκε το **1939** ως οκτατάξιο Γυμνάσιο με πρώτο προσωρινό Διευθυντή τον **Κο Δήμο Γυφτόδημο**. Αρχικά, στεγάστηκε σε νοικιασμένο κτίριο (ιδιοκτησίας Νικολάου Μπέσκου) που βρισκόταν στην οδό Αβάντων. Τη σχολική χρονιά **1939 – 1940** το σχολείο αριθμούσε **195 μαθητές και 8 καθηγητές**.

Για ένα διάστημα το σχολείο **συστεγάστηκε με το Γυμνάσιο Θηλέων** που είχε ιδρυθεί το **1936** και στεγαζόταν αρχικά επίσης στην οδό Αβάντων. Επίσης, για κάποιο διάστημα, **συστεγάστηκε με το 1ο Γυμνάσιο Αρρένων**. Από το **1946** στο σχολείο υπαγόταν και το **Γυμνασιακό παράρτημα Αμαρύνθου**, ενώ από το **1957** το **Γυμνασιακό παράρτημα Ψαχνών**.

Στη σημερινή του θέση λειτούργησε τη σχολική χρονιά **1963 – 1964** ως **εξατάξιο πλέον Γυμνάσιο Αρρένων**, χωρίς βέβαια να υπάρχουν από τότε όλες οι πτέρυγες του τωρινού κτιρίου.

1962: Διάνοιξη της Λεωφόρου Αυλίδος στο συνοικισμό Μασλάτι (νυν Αγία Μαρίνα). Στο βάθος διακρίνεται το σχολείο μας. (Από «Φωτογραφίες Παλιάς Χαλκίδας», Αρχείο κ. Κοσμά Νικολόπουλου)

Το **1979** το σχολείο ακολουθώντας τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της εποχής χωρίστηκε σε **2ο Γυμνάσιο και 2ο Λύκειο** Χαλκίδας. Κατά τη σχολική χρονιά **1980 – 1981** το σχολείο μας λειτούργησε για πρώτη φορά ως **μεικτό Γυμνάσιο**. Μέχρι σήμερα το σχολείο συστεγάζεται με το 2ο Λύκειο Χαλκίδας.

Σε συνέντευξη του παλιού καθηγητή του Λυκείου κ. **Μαζαράκη** στο περιοδικό «*το Καρφί*» (τεύχος 7^ο) που κυκλοφορούσε το Λύκειο μας από το 1990 ως το 2000, μαθαίνουμε ότι στις αρχές της δεκαετίας του 1960, ο τότε Γυμνασιάρχης **Κος Βελισσαρίου**, με δικές

του προσωπικές προσπάθειες κατόρθωσε και χτίστηκε το νέο κτίριο, αυτό στο οποίο βρισκόμαστε σήμερα:

Σχολικό Έτος 1963-64: Τα εγκαίνια του νέου κτιρίου. (Από την ιστοσελίδα του 2^{ου} Λυκείου Χαλκίδας)

«Το νέο σχολείο ήτανε καινούργιο, ήτανε θαυμάσιο, βέβαια δεν υπήρχαν όλες οι πτέρυγες. Στην αυλή δεν υπήρχαν αίθουσες, δεν υπήρχε το Γυμναστήριο, υπήρχε όμως το Χημείο».

Επίσης στο «Καρφί», ο καθηγητής **κ. Νίκος Βοτέας** αναφέρει ότι οι τάξεις αποτελούνταν από 60 και 70 μαθητές.

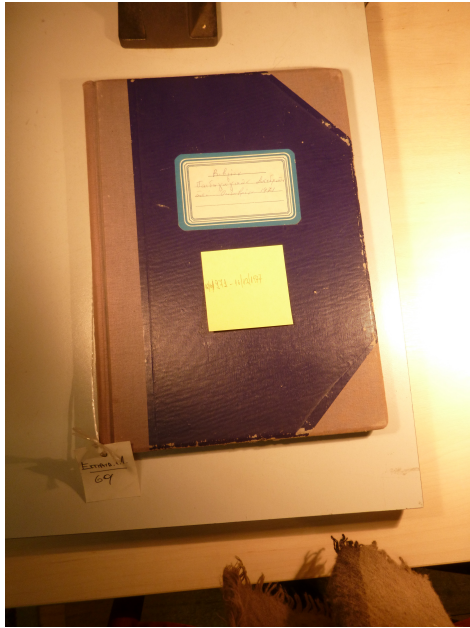

(Από «Φωτογραφίες Παλιάς Χαλκίδας»)

60 – 70 μαθητές στην αίθουσα; Πώς βίωναν αυτοί οι μαθητές τη σχολική πραγματικότητα; Πώς άραγε κατάφερναν τότε οι καθηγητές να διατηρούν την απαιτούμενη πειθαρχία, ώστε να γίνεται το μάθημα; Πώς ήταν διαμορφωμένοι οι σχολικοί κανόνες παλιότερα;

Για να μας απαντηθούν αυτές οι απορίες στραφήκαμε στα **Γενικά Αρχεία** του Νομού μας. Εκεί η υπεύθυνη κα Κάλλια Χατζηγιάννη μας παρουσίασε ένα δείγμα αρχειακού υλικού του **Β' Γυμνασίου Αρρένων Χαλκίδας**, όπως λεγόταν το σχολείο μας από την ίδρυση του το 1939 μέχρι το 1979.

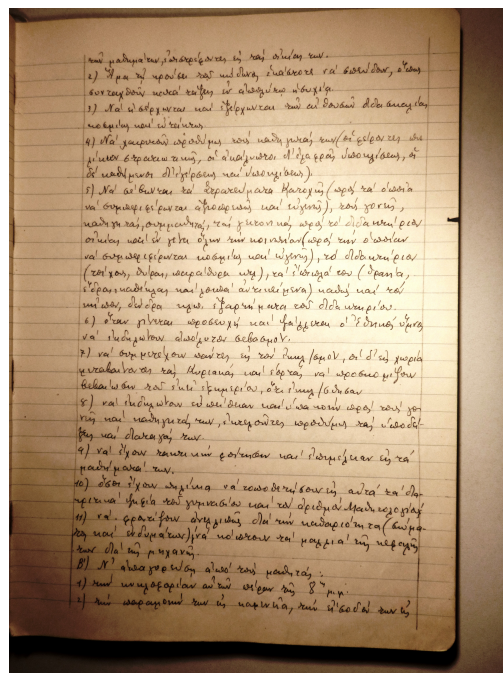
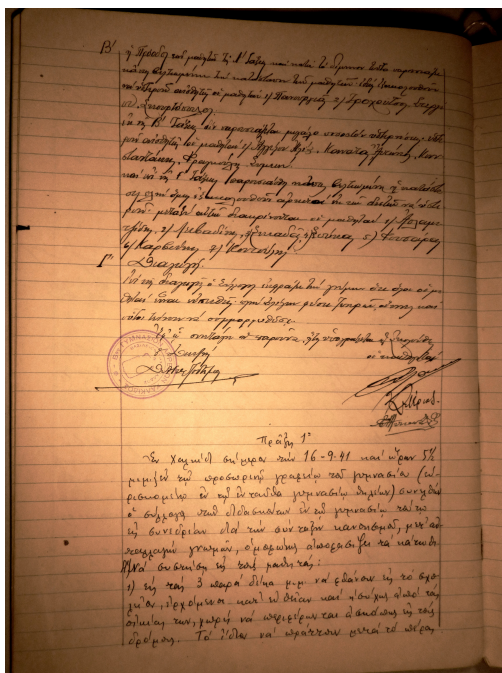
Είδαμε **Μαθητολόγια, Βιβλία Φοίτησης, Γενικούς Ελέγχους και Βιβλία Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων** του σχολείου, στα οποία σκιαγραφείται μια σχολική πραγματικότητα μάλλον ... πολύ διαφορετική από τη δική μας.

(Από τα Αρχεία Ν. Ευβοίας)

Ας δούμε λοιπόν το σχολείο το **1941** κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς και ενώ η χώρα βρισκόταν **υπό τον έλεγχο στρατευμάτων κατοχής** και σε **ολέθρια οικονομική κατάσταση**. Η

περιπλάνηση του σχολείου σε διάφορα κτίρια της πόλης ήταν γεγονός και ο Σύλλογος Διδασκόντων έπρεπε να λάβει ανάλογα μέτρα. Έτσι λοιπόν, διαβάζουμε στα Πρακτικά:

Ἐν Χαλκίδι σήμερον τήν 16 – 9- 1941 καί ὥραν 5 ½ μ.μ. ἐν τῷ προσωρινῷ γραφείῳ τοῦ Γυμνασίου (εὕρισκόμενον ἐν τῷ ἐνταῦθα Γυμνασίῳ Θηλέων) συνελθῶν ὁ σύλλογος τῶν διδασκόντων, ἐν τῷ Γυμνασίῳ τούτῳ, εἰς συνεδρίαν διὰ τήν σύνταξιν κανονισμοῦ, μετ’ ἀνταλλαγῶν γνωμῶν, ὁμοφώνως, ἀποφασίζει τά κάτωθι:

A) Νά συστήσῃ εἰς τούς μαθητάς:

1. Εἰς τάς 3 παρά δέκα μ.μ. νά φθάνουν εἰς τό σχολεῖον, ἐρχόμενοι κατ’εὐθείαν καί ἡσύχως ἀπό τάς οἰκίας των, χωρίς νά περιφέρωνται ἀσκόπως εἰς τούς δρόμους. Τό ἴδιον νά πράττουν μετὰ το πέρας τῶν μαθημάτων, ἐπιστρέφοντες εἰς τάς οἰκίας των.

2. Ἄμα τῇ κρούσει τοῦ κώδωνος ἐκάστοτε νά σπεύδουν, ὅπως συνταχθοῦν κατά τάξεις ἐν ἀπολύτῳ ἡσυχίᾳ.

3. Νά εἰσέρχωνται καί νά ἐξέρχωνται τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας κοσμίως καί εὐτάκτως.

4. Νά χαιρετοῦν προθύμως τούς καθηγητάς των (οἱ φέροντες πηλίκιον, στρατιωτικῶς, οἱ δέ ἀκάλυπτοι, δι' ἐλαφρῶς ὑποκλίσεως).

5. Νά σέβωνται τὰ Στρατεύματα Κατοχῆς (πρός τὰ ὅποια νά συμπεριφέρωνται ἀξιοπρεπῶς καί εὐγενῶς), τούς γονεῖς, καθηγητάς, συμμαθητάς, τὰς γειτονικάς πρός τὸ διδακτήριον οἰκίας καί ἐν γένει ὅλην τήν κοινωνίαν (πρός τήν ὁποίαν νά συμπεριφέρωνται κοσμίως καί εὐγενῶς), τὸ διδακτήριον (τοιχοῦς, θύρας, παράθυρα κτλ), τὰ ἔπιπλά του (θρανία, ἔδρας, καθέκλας καί λοιπά ἀντικείμενα) καθῶς καί τόν κήπον, δένδρα, καί λοιπά ἔξαρτήματα τοῦ διδακτηρίου.

6. Ὅταν γίνεται προσευχή καί ψάλλεται ὁ Ἐθνικός Ὕμνος νά ἐκδηλώνουν ἀπόλυτον σεβασμόν.

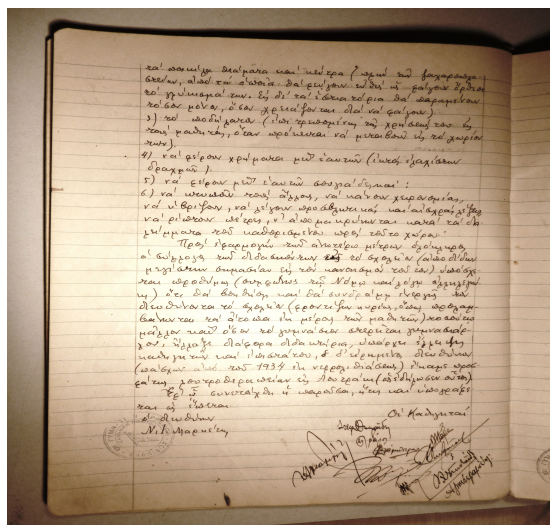
7. Νά συμμετέχουν πάντες εἰς τόν ἐκκλησιασμόν, οἱ δ' εἰς χωρία μεταβαίνοντες τὰς Κυριακάς καί ἑορτάς νά προσκομίζουιν βεβαίωσιν τοῦ ἐκεῖ ἡμεριῦ ὅτι ἐκκλησιάσθησαν.

8. Νά ἐκδηλώνουν εὐπειθείαν καί ὑπακοήν πρός τούς γονεῖς καί καθηγητάς των, ἐκτελοῦντες προθύμως τὰς ὑποδείξεις καί διαταγάς των.

9. Νά ἔχουν τακτικὴν φοίτησιν καί ἐπιμέλειαν εἰς τὰ μαθήματά των.

10. Ὅσοι ἔχουν πηλίκια νά τοποθετήσουιν εἰς αὐτὰ τὰ διακριτικά ψηφία τοῦ Γυμνασίου καί τόν ἀριθμόν Μαθητολογίου.

11. Νά φροντίζουιν ἀνελλιπῶς διὰ τήν καθαριότητα (σώματος καί ἐνδυμάτων καί) νά κόπτουιν τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς των διὰ τῆς μηχανῆς.

Β΄) Νά απαγορεύση από τούς μαθητάς:

1. Τήν κυκλοφορίαν αὐτῶν πέραν τῆς 8^{ης} μ.μ.
2. Τήν παραμονή των εἰς καφενεῖα, τήν εἴσοδόν των εἰς τὰ ποικίλα θεάματα καί κέντρα (πλήν τῶν ζαχαροπλαστείων, ἀπό τὰ ὁποῖα θά φεύγουν εὐθύς ὡς φάγουν ὄρθιοι τό γλύκισμά των. Εἰς δέ τὰ ἐστιατόρια, θά παραμένουν τόσον μόνον, ὅσον χρειάζονται διά νά φάγουν).
3. Τό ποδήλατον (ἐπιτρεπομένης τῆς χρήσεώς του εἰς τούς μαθητάς μόνον ὅταν πρόκειται νά μεταβούν εἰς τό χωρίον των).
4. Νά φέρουν χρήματα μεθ'ἑαυτῶν (ἐκτός ἐλαχίστων δραχμῶν).
5. Νά φέρουν μεθ'ἑαυτῶν σουγιάδες καί
6. Νά κτυποῦν τούς ἄλλους, νά κάνουν χειρονομίας, νά ὑβρίζουν, νά λέγουν προσβλητικὰς καί αἰσχράς λέξεις, νά ρίπτουν πέτρας, ν' ἀπομακρύνονται κατά τὰ διαλείμματα τοῦ καθορισμένου πρὸς τοῦτο χώρου.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω μέτρων, ὀλόκληρος ὁ σύλλογος τῶν διδασκόντων εἰς τὸ σχολεῖον (ἀποδίδων μεγίστην σημασίαν εἰς τόν κανονισμόν τοῦτον) ὑπόσχεται προθύμως (συμφώνως τῷ Νόμῳ καί λόγῳ ἀλληλεγγύης) ὅτι θά βοηθήσῃ καί θά συνδράμῃ ἐνεργῶς τόν διευθύνοντα τό σχολεῖον (φροντίζων, κυρίως, ὅπως προλαμβάνωνται τὰ ἄτοπα ἔκ μέρους τῶν μαθητῶν) .....». (Πράξις 1 / 16-9-1941)

Σε ὅ,τι ἀφορὰ τις μαθητικὲς ἐπιδόσεις τῆς ἐποχῆς ... ἐνδεικτικὰ, γιὰ τὸ Α' ἐξάμηνο τοῦ 1939 – 1940 ὁ Σύλλογος Καθηγητῶν «ἀποφαίνεται ὡς ἐξῆς»:

«Τό ποσοστό τῶν ὑστερούντων καταλαμβάνει τό 1/3».

Σύμφωνα με τὸ Μαθηματικό:

«Οἱ υστεροῦντες μαθητὲς παρουσιάζουν βασικὰς ἐλλείψεις, ἰδίᾳ εἰς τὸ νά στοχάζωνται μαθηματικῶς, παρ' ὅλην τήν ἐπιμονὴν μου».

Ένας **φιλόλογος** του σχολείου αναφέρει ότι:

«Τό ὑστέρημα τῶν ἐν λόγῳ μαθητῶν ὀφείλεται εἰς τό ὅτι οἱ μαθηταί - καί λόγῳ τῆς ηλικίας των καί ἐκ συνηθείας - δέν γνωρίζουν τόν τρόπον τῆς ἐργασίας, τούς διακρίνει ἐπιπολαιότης καί ἀπερισκεψία».

Όσον αφορά τους **διετείς μαθητές**, ἄλλος **φιλόλογος** του σχολείου παρατηρεῖ πως αρκετοί,

«παρουσιάζουν σοβαράς ἐλλείψεις εἰς τό γραμματικόν μέρος καί εἰς τήν ἀνάγνωσιν.... Οἱ πλεῖστοι τούτων παρουσιάζουν μεγάλην ἀδιαφορίαν».

Συνεπώς, ενημερώνονται οι **γονεῖς**:

«ἐκάλεσα τούς γονεῖς καί κηδεμόνας τῶν μαθητῶν τούτων, ἀνέπτυξα εἰς αὐτούς τήν ἐλεεινήν των κατάστασιν καί τούς παρεκάλεσα νά τούς παρακολουθοῦν μέ περισσότερον ἐνδιαφέρον εἰς τήν κατ' οἶκον ἐργασίαν των» (Πράξις 11^η, 19-2-1940).

Θα καταλάβετε μέχρι τώρα ότι βασικές αρχές του σχολείου, αλλά και γενικότερα της κοινωνίας της εποχής ήταν η **συμμόρφωση** σε κανόνες συμπεριφοράς, κανονισμούς και διατάξεις και η **πειθαρχία**. Ανατρέχοντας και πάλι στα Αρχεῖα του Σχολείου διαπιστώσαμε ότι η **πειθαρχία** και η **συμμόρφωση** ξεκινούσε από το **καθηγητικό προσωπικό**. Η αργοπορία, για παράδειγμα, δεν περνούσε απαρατήρητη και καταγράφονταν στα πρακτικά:

«Ἐνταῦθα γίνεται μνεία ὅτι ὁ καθηγητής κ. _____ παρουσιάσθη μετά ἔν τέταρτον ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδρίας.» (Πράξις 37^η)

Για να δούμε επίσης, τι συστήνει η Διεύθυνση του σχολείου στους καθηγητές το 1946:

«Τονίζεται έκ νέου εις τούς κ.κ. συναδέρφους: α) ὅπως μή βραδύνουσι κατά τήν ἀΰραν τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῆς ἡμέρας ...β) Νά εἰσέρχωνται ἀμέσως εἰς τάς αἴθουσας διδασκαλίας ἅμα τῇ κρούσει τοῦ κώδωνος διά τήν εἴσοδον ... καί γ) νά διακόπτωσιν ἀμέσως τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος ἅμα τῇ κρούσει τοῦ κώδωνος διά τήν ἔξοδον, ἐπιβλέποντες εἰς τήν ταχεῖαν, ἀθόρυβον καί κατά τάξιν ἔξοδον τῶν μαθητῶν, ἐξερχόμενοι τελευταῖοι.»

Επιπλέον, γίνονται συστάσεις στους εφημερεύοντες καθηγητές:

«Ὁ κ. Γυμνασιάρχης παρετήρησεν ὅτι μέχρι τοῦδε ὑπό τῶν κ.κ. συναδέρφων δέν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχή καί σημασία εἰς τόν θεσμόν τῶν ἐφημερευόντων καθηγητῶν, καί παρακαλεῖ τούς κ.κ. συναδέρφους, ὅπως τοῦ λοιποῦ καταβάλωσι μεγαλυτέραν προσπάθειαν... Διότι ὁ ἐφημερεύων καθηγητής πρέπει νά εἶναι τό «μάτι» τοῦ σχολείου, πού θά παρακολουθεῖ τούς μαθητάς κατά τά διαλείμματα εἰς τό σχολεῖον, καί διότι, μόνον διά τοῦ θεσμοῦ τούτου, θά ἴσχυρῆται τό σχολεῖον νά περιστείλῃ πολλάς ἀτασθαλίας τῶν μαθητῶν καί κακῆς τυχόν τάσεως αὐτῶν. Οἱ κ.κ. καθηγηταί παρεδέχθησαν τήν παρατήρησιν ταύτην τοῦ κ. Γυμνασιάρχου καί ἐδήλωσαν ὅτι θά συμμορφωθῶσιν εἰς τάς ἀπαιτήσεις τοῦ σχολείου εἰς τό κεφάλαιον τοῦτο» (Πράξις 2^η / 27 – 11 – 1946).

Και ποιες ήταν άραγε οι «ατασθαλίες» των μαθητῶν οι οποίες επέβαλλαν και την ανάλογη τιμωρία; Και πάλι η έρευνα στα αρχεία αποκαλύπτει ότι στους μαθητές επιβάλλονταν αποβολές και μειώσεις διαγωγής, οι οποίες μπορεί να τους στερούσαν και τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους ή να σταδιοδρομήσουν

επαγγελματικά, όχι μόνο για ανάρμοστη συμπεριφορά μέσα στο χώρο του σχολείου, αλλά και έξω από αυτό.

Β' Γυμνάσιο Αρρένων, σχολικό έτος 1951 -1952 (Αρχείο Γ. Κεχαγιά)

Ενδεικτικά και πάλι, σας παρουσιάζουμε **ποινές που επιβλήθηκαν σε μαθητές του Σχολείου κατά τις δεκαετίες του 1940 και του 1950:**

- Πενθήμερη αποβολή σε δύο μαθητές «διότι ἐκράτουν εἰς χεῖρας των σιγάρα καὶ ἦσαν ἔτοιμοι νά καπνίσουν». (Πράξις 22 / 1946)
- Επταήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «εἰσῆλθε εἰς οὐζοπωλεῖον περὶ τῆς 10^{ης} μ.μ. μετὰ δύο δεσποινίδων, χωρὶς κἄν νά χαιρετίσῃ τὸν Γυμναστήν καὶ παρ' ὅτι παρέβαινε σχολικὴν διάταξιν εἰσερχόμενος εἰς ἀπαγορευμένα κέντρα, σέ ὥρες πού δέν ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία.» (Πράξις 28 / 1947)
- Τριήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «ἐκρυπτετο ὄπισθεν τοῦ παραπλεύρως αὐτοῦ εὕρισκομένου συμμαθητοῦ τοῦ εἰς στάσιν ἐντελῶς ἀφύσικον.» (Πράξις 29 / 1947)
- Τριήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «ἀνησύχει θορυβωδῶς μουγκρίζων». (Πράξις 31 / 1947)
- Επταήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «ὄχι μόνον δέν ἐπρόσεχεν εἰς τό μάθημα, ἀλλά καὶ ἠσχολεῖτο εἰς τήν γραφήν καὶ σύνταξιν ἐρωτικῆς ἐπιστολῆς ἀποσπῶν οὕτως τήν προσοχήν καὶ τῶν ἄλλων μαθητῶν καὶ προκαλῶν θόρυβον εἰς τήν αἴθουσαν». (Πράξις 21 / 1948)
- Πενθήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «συνελήφθη ἀπευθύνων ἐγγράφως αἰσχροῦς φράσεις». (Πράξις 23 / 1949)
- Επταήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «καθήμενος εἰς τό προτελευταῖον θρανίον καὶ ἐν μέσῳ δύο ἄλλων συμμαθητῶν του διαρκῶς μουρμούριζεν καὶ τό χεῖριστον ὄλων, ...ὅταν ὁ καθηγητής πρόκειται ἐκ τοῦ καταλόγου του νά φωνάξῃ μαθητὴν τινά διὰ νά εἰπῇ μάθημα αὐτός τότε ἀρχίζει νά βλασφημᾷ τά ἱερά καὶ τά θεῖα». (Πράξις 12 / 1949)

- Τετραήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «κατά τήν ὥραν τῆς διδασκαλίας ἐπετοῦσεν ἐντός τῆς τάξεως χαρτάκια». (Πράξις 24 / 1950)
- Επταήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «ἐχειροδίκησεν ἐναντίον [συμμαθητοῦ του] καί οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλά καί ἐδάγκασεν αὐτόν εἰς τό πρόσωπον». (Πράξις 11 / 1950)
- Επταήμερη αποβολή σε μαθητή ο οποίος «ἐκάπνιζεν εἰς δημόσιον χῶρον, ἤτοι εἰς τό θέατρον τῆς Παλλίρροιας καί ἐξέθετεν οὕτως τό σχολεῖον εἰς τὰ ὄμματα τῆς Κοινωνίας». (Πράξις 11 / 1951)

Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδριάσεων του Συλλόγου των καθηγητῶν γινόταν μείωση τῆς διαγωγῆς των μαθητῶν, που σε πολλές περιπτώσεις τους στερούσε το δικαίωμα να συνεχίσουν τις σπουδές τους, για διάφορους λόγους μερικούς ἀπό τους οποίους σας παραθέτουμε:

- «διότι ἠθέλησεν κατά τήν προφορικῆν ἐξέτασιν τοῦ μαθήματος τῶν Λατινικῶν νά ἐξαπατήσῃ τόν καθηγητήν του διὰ τῆς ἀναγραφῆς τῆς μεταφράσεως ἐπί τοῦ βιβλίου». (Πράξις 24 / 1950)
- «διότι ἀντέγραφεν».
- «διότι ἦτο θορυβοποιός τῆς τάξεως».
- «γιά τό θορυβοποιόν τοῦ χαρακτήρος του».
- «διότι ἔσχισε τήν σύνθεσίν του».
- «διότι ἐγελοιογράφει συμμαθητήν του».
- «διότι δέν ἔφερε πηλίκιον σκοπίμως».
- «διότι αὐθαδιάζειν ἐντός τῆς τάξεως».
- «διότι κατά τήν ἔκδοσιν τῶν ἀποτελεσμάτων δέν ἐπέδειξε τόν προσήκοντα σεβασμόν πρός τόν σύλλογον καί τούς καθηγητάς εἰς τό γραφεῖον καί τό προαύλιον τοῦ σχολείου». (Πράξις 20 / 1951)

Βελτιώσεις του χαρακτηρισμού της διαγωγής των μαθητών μπορούσαν να γίνουν μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα για να μπορέσει ο τιμωρημένος μαθητής να συνεχίσει την εκπαίδευση του πάντα σε πλαίσια καλής κοινωνικής διαγωγής και αρμόζουσας συμπεριφοράς:

Για παράδειγμα, το **1951** ο Σύλλογος Διδασκόντων προβαίνει στη **βελτίωση** του χαρακτηρισμού της διαγωγής μαθητή «*από κακής εις κοσμίαν*» *γιά νά έγγραφεί σέ άλλο σχολείον τής Χαλκίδας*» διότι μεταξύ άλλων,

«τό σχολείον ήμῶν ὡς παιδαγωγοῦν σχολείον θά παρεξέκλινε τοῦ κυρίως προορισμοῦ του, ἂν καί μετά διετίαν ὀλόκληρον δέν τόν συνεχώρει καί δέν τόν ἐβοήθει ὥστε νά ἀποβῆ εἰς καλός Ἕλλην πολίτης εἰς τούς κόλπους τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί πολιτείας».

Κατά τη δεκαετία του **1960** διαπιστώνουμε ότι το πνεύμα της αυστηρότητας, της πειθαρχίας και της συμμόρφωσης σε συγκεκριμένους κοινωνικούς κανόνες διατηρείται.

Απόφοιτος του σχολείου το έτος **1963** μας έδωσε μια εικόνα για το διαδεδομένο ως τότε τρόπο προφορικής εξέτασης των μαθητών:

«Ὅρθιοι στον πίνακα και ο καθηγητής καθόταν σε κάποια απόσταση στην έδρα και από εκεί έκανε τις ερωτήσεις του στους μαθητές»

Συχνά υπήρχε και σωματική τιμωρία για παραπτώματα των μαθητών με πιο συνηθισμένα το... χαστούκι.

Υπήρχε συγκεκριμένος κώδικας εμφάνισης και απαγορεύσεις που ίσχυαν και εκτός σχολείου:

«Φορούσαμε πηλήκιο ... Δεν επιτρεπόταν, ας πούμε, να πάμε κινηματογράφο, ή να είμαστε έξω μετά τις 8 το βράδυ. Για να κρυφτούμε πηγαίναμε στον εξώστη κι αν μας έβλεπε κανένας καθηγητής μας την άλλη μέρα βγαίναμε ‘αναφορά’ στο προαύλιο... Ο πατέρας μου ήταν Γυμναστής στο σχολείο και το βράδυ έβγαινε να δει αν οι μαθητές κυκλοφορούσαν στο δρόμο. Αν τύχαινε να έχεις για παράδειγμα κάποιο φροντιστήριο μετά τις 8 έπρεπε να έχεις μαζί σου χαρτί από το φροντιστήριο ή από το σπίτι σου, σαν ‘άδεια εξόδου’....»

Μάθημα δεν χανόταν εύκολα για κανένα λόγο:

«Κάναμε Γυμναστικές Επιδείξεις και στις 6 το πρωί έπρεπε να βρισκόμαστε στο Γυμναστήριο για πρόβες κι από εκεί στις 8 στο σχολείο για μάθημα».

Γυμναστικές Επιδείξεις Β'Αρρένων Χαλκίδας (Από «Φωτογραφίες Παλιάς Χαλκίδας», Αρχείο Α. Σαμαρτζή)

Παρόμοια σκιαγραφείται η κατάσταση και στη **δεκαετία του 1970** με τιμωρίες, αποβολές για «μαλλιά» ή για ροκ ακούσματα και γενικότερα έμφαση στη σχολική πειθαρχία. Απόφοιτοι της δεκαετίας αυτής μας μιλούν για καθηγητή ο οποίος μετρούσε με ... ένα σπιρτόξυλο το μήκος των μαλλιών επιβάλλοντας ανάλογες κυρώσεις και για «ασκήσεις ακριβείας» στο χώρο έξω από το αμφιθέατρο, όπου δεν υπήρχε το Γυμναστήριο.

Τα κορίτσια βρισκόταν σε .... απόσταση ασφαλείας στο Γυμνάσιο Θηλέων στη Δεξαμενή.

Ιούνιος, 1975: Αποφοίτηση από το Γυμνάσιο Θηλέων (Αρχείο Ρ. Νικοβία-Σφακιανοπούλου)

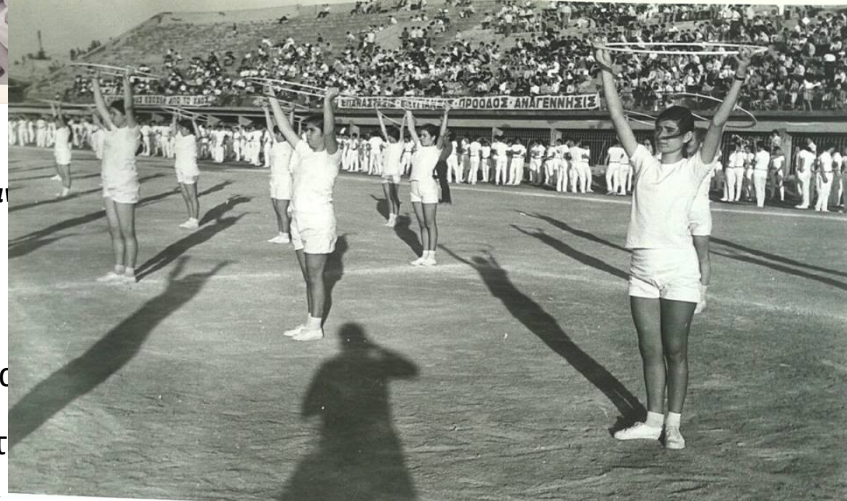
Για να τα προσεγγίσουν οι έφηβοι μαθητές χρειαζόταν να καταφύγουν σε ιδιαίτερα τεχνάσματα, αν και όσοι ασχολούνταν με τον αθλητισμό είχαν περισσότερες ευκαιρίες να γνωριστούν με κορίτσια ... στο στάδιο.

*Γυμναστικές επιδείξεις Γυμνάσιο
Θηλέων, 1974 (Αρχείο Ρ. Νικοβια-
Σφακιανοπούλου)*

Γυμνασίου & Γυμνασίου Θηλέων.

*Στο βάθος τα αγόρια των Γυμ
(Αρχείο Μ. Βάμβακου)*

Οι **βαθμολογίες** παρέμεναν
δεδομένα και αρκετοί μαθητ
σχολείο λόγω χαμηλών επιδόσεων. Σε συνέντευξη με αποφοίτο του
1975 μαθαίνουμε ότι:

*«Εκείνη την εποχή πήγαιναν 400 παιδιά στην Α΄ Γυμνασίου και κατέληγαν
στην τελευταία τάξη 30 παιδιά».*

Τη **χαμηλή επίδοση** μεγάλου αριθμού μαθητών αιτιολογεί ο
Σύλλογος Διδασκόντων σε πρακτικό του **1972** που αποτυπώνει τις
κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που βίωναν οι μαθητές του
σχολείου τότε:

*«αί οικογενειακάι συνθήκαι τών 4/5 τών μαθητῶν τοῦ σχολείου δέν εὐνοοῦν
τήν καλήν ἐπίδοσιν αὐτῶν (πενία, μαθηταί προερχόμενοι ἐκ χωρίων καί
διαμένοντες μόνοι εἰς Χαλκίδα ἢ εἰς οἰκοτροφείον, ἀδιαφορία τῶν γονέων,
μετρία οἰκονομική κατάσταση μή ἐπιτρέπουσα τήν προμήθειαν βοηθητικῶν
βιβλίων κ.λπ.» (Πράξις 4^η/31-1-1972)*

Έτσι λοιπόν έχουν τα πράγματα μέχρι τη δεκαετία του **1980...**

Όπως καταλαβαίνετε, μετά από αυτές τις πληροφορίες ο τίτλος του προγράμματος μας, **«Ιστορία μου, Νοσταλγία μου»** τροποποιήθηκε ελαφρά παίρνοντας τη μορφή

«Ιστορία μου, Νοσταλγία μου;;;»

Είναι άραγε η νοσταλγία το κυρίαρχο συναίσθημα των παλιών μαθητών για το σχολείο μας; Η έρευνα στα Αρχεία μας αποκάλυψε μια πτυχή της ιστορίας του Σχολείου. Κτιριακές αλλαγές, βαθμολογίες, ποινές, κανονισμοί... Όμως όλα αυτά αφορούσαν ατομικές σχέσεις και συναισθήματα, μαθητών και καθηγητών. Μέσα σε αυτά τα κτίρια με τα μωσαϊκά του 1963 που διατηρούμε ως σήμερα, φοιτούσαν έφηβοι μαθητές και συναπύσσονταν διαφορετικές προσωπικότητες ανθρώπων. Παλιοί απόφοιτοι μας μιλούν άλλοι για υπερβολική αυστηρότητα και αυταρχισμό και άλλοι για ζεστές ανθρώπινες σχέσεις, παρά το αυστηρό πλαίσιο της εποχής. Μας αφηγούνται αστεία περιστατικά, φάρσες και πλάκες που έκαναν, περιγράφουν με πραγματική νοσταλγία τις σχολικές εκδρομές τους.

Εκδρομή στους Καθενούς (Από την ιστοσελίδα του 2^{ου} Λυκείου Χαλκίδας)

1959: Παρέλαση Β' Αρρένων Χαλκίδας

1954: Ομάδα Σκυταλοδρομίας

1949: Σχολικοί Αγώνες

(Από την ιστοσελίδα του 2^{ου} Λυκείου Χαλκίδας)

Παρέλαση, γεννηθέντες 1954 -55 («Από Φωτογραφίες Παλιάς Χαλκίδας»)

Δεκαετία 1960: Παρέλαση Β' Αρρένων Χαλκίδας (Από «Φωτογραφίες Παλιάς Χαλκίδας»)

1975 -1976: Παρέλαση Β' Γυμνασίου (Αρχείο Α. Σαμαρτζή)

1971: Σχολική Εκδρομή στους Δελφούς (Αρχείο Β. Τσότηζολα)

Σε συνεντεύξεις που δημοσίευσε το «Καρφί» το 1996 (τεύχος 7), όλοι οι παλιοί μαθητές που ερωτήθηκαν σχετικά, απάντησαν ότι θα επέλεγαν να ξαναφοιτήσουν στο Β΄ Γυμνάσιο.

Συνειδητοποιούμε ότι βρισκόμαστε σε ένα νέο ξεκίνημα με μια σειρά ερωτημάτων που αφορούν τη σχολική πραγματικότητα των παλιών μαθητών του σχολείου μας. Το αρχειακό υλικό και οι μαρτυρίες αποφοίτων γεννούν ένα πλήθος ερωτημάτων και ανάλογων συζητήσεων που αφορούν μεταξύ άλλων:

- την ενεργή συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία.
- την επικοινωνία μεταξύ μαθητών και καθηγητών.
- τον ανταγωνισμό.
- τη βία.
- την ελευθερία έκφρασης.
- την κοινωνική ωριμότητα των εφήβων σε σχέση με τα πολιτικά δρώμενα της εποχής τους.
- την έννοια της τάξης ως ομάδας και της συμμόρφωσης σε αυτή.
- την υπακοή και την παραβατικότητα.
- τις κοινωνικές απαιτήσεις της εκάστοτε εποχής από τους εφήβους μαθητές.
- το σεβασμό στην ιδιαιτερότητα.
- τα κοινωνικά μοντέλα που επικρατούσαν σε κάθε εποχή και διέπουν στάσεις, συμπεριφορές και διεκδικήσεις.

Κάνουμε, επομένως, διάφορες υποθέσεις και σκεφτόμαστε τρόπους για να τις επαληθεύσουμε. Σε συνεργασία με ειδικό κοινωνιολόγο, σχεδιάζεται μια συστηματική έρευνα σε παλιούς

αποφοίτους του σχολείου, που αν οι συνθήκες το επιτρέψουν, θα παρουσιάσουμε ολοκληρωμένα την επόμενη σχολική χρονιά. Για την ώρα σας αποκαλύπτουμε τον τίτλο:

«Οι μαθησιακοί στόχοι των μαθητών – εφήβων του Β΄ Εξατάξιου Γυμνασίου Αρρένων Χαλκίδας στις δεκαετίες 1950 – 1980».

Με αυτό το νέο σχέδιο δράσης, πάνω στο οποίο έχουμε ήδη ξεκινήσει να εργαζόμαστε, σας αποχαιρετούμε για φέτος και σας ευχόμαστε:

Καλή Επιτυχία στις Τελικές Εξετάσεις και Καλό Καλοκαίρι!!!

Ευχαριστούμε για την πολύτιμη βοήθεια τους:

- Την Υπεύθυνη των Αρχείων Νομού Ευβοίας **κ. Κάλλια Χατζηγιάννη**.
- Τις φιλολόγους του Σχολείου μας **κ. Ευγενία Διαμαντή** και **κ. Ελένη Μπουρλιού**.
- Τον Κοινωνιολόγο Υγείας – Κλινικό Ψυχολόγο **κ. Α. Χαλικόπουλο**.

Η Ομάδα μας:

- Αποστολίδης Ηρακλής (B1)
- Γκούβερης Βίκτωρας (B1)
- Καπενής Αντώνης (B1)
- Καραμούζη Θέλμα (B2)
- Κοκοκύρης Παναγιώτης (B2)

- Κορωναίου Μαρία (B2)
- Κούτρα Ελένη (B2)
- Κουτσαμάνη Νικολέτα (B2)
- Λούκα Σοφία (B2)
- Μπάρκας Γρηγόρης (B2)
- Μπασινά Δήμητρα (B2)
- Μπιλάλης Άγγελος (B2)
- Νικάκης Παναγιώτης (B2)
- Νούσης Σωτήρης (B3)
- Πόγκα Ιωάννα (B3)
- Πουρίδη Αλεξάνδρα (B3)
- Πουρίδη Κατερίνα (B3)
- Ρουμελιώτη Μάγδα (B2)
- Σταματίνης Νίκος (B3)
- Τζημούλια Έρση (B3)
- Τριγώνης Κυριάκος (B3)

Υπεύθυνη Προγράμματος:

Καταροπούλου Ευφροσύνη ΠΕ 06 (Αγγλικής Γλώσσας)